

بسمه تعالی
دانشگاه تربیت مدرس
دانشکده علوم پزشکی، گروه پرستاری

نام درس: فلسفه علم و پرستاری

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

مدرس: جناب آقای دکتر اکبریان و دکتر عیسی محمدی

شرح درس:

با توجه به اهمیت، جایگاه و تاثیر "فلسفه" و "رویکردهای فلسفی" در تولید علم و نیز اهمیت و جایگاه "علم" و "تولید علم" در هویت بخشی و توسعه رشته های دانشگاهی، همچنین اهمیت آن در توسعه جوامع و نقش پرستاری و پرستاران در توسعه سلامت، این واحد در برنامه درسی دوره دکتری پرستاری گنجانده شده است. در این درس دانشجویان با رویکرد های فلسفی تولید علم، و انواع رویکردهای معرفت شناختی و تاثیر آنها در تولید علم و پرستاری آشنا می شوند.

اهداف درس:

- در پایان درس دانشجویان محترم قادر خواهند بود:
- ۱- تاریخچه، گستره و موضوع فلسفه علم را توضیح دهند.
 - ۲- سوالات در مورد علم و سوالات علمی را توضیح دهند.
 - ۳- شناخت و معرفت شناسی و دلایل اختلاف و تنوع آنها را شرح دهند.
 - ۴- جایگاه نظریه در رابطه با علم را توضیح دهند.
 - ۵- انواع معرفت شناسی موثر در تولید علم نظیر اثبات گرایی منطقی، طبیعت گرایی و تاریخی، پسامدرن، تفسیر گرایی، ساخت و برساخت گرایی، گفتمانی، پلورالیسم و پراگماتیسم را توضیح دهد.
 - ۶- دلایل و ضرورت مطالعه فلسفی علم در پرستاری را توضیح دهد.
 - ۷- فلسفه سلامت و پرستاری و نیز چالش های موجود در استفاده از فلسفه علم در پرستاری را توضیح دهد.

نحوه تدریس:

این درس شامل ۲ واحد نظری است. واحد نظری ابتداء با مطالعه منابع معرفی شده در ذیل توسط دانشجویان قبل از هر جلسه و سپس به صورت بحث و گفتگو ارایه می گردد. همچنین دانشجویان یکی از رویکردهای فلسفی تولید علم (یا معرفت شناسی) بحث شده در کلاس را انتخاب و تاثیر آنرا در تولید انواع علوم پرستاری و در مراقبت بالینی را بررسی و ارایه خواهند نمود.

وظایف دانشجویان:

از دانشجویان محترم انتظار می رود:

- ۱- دارای زیربنای فکری مناسب جهت فراگیری مطالب درس باشند.
- ۲- با استفاده از مطالب تدریس شده در گسترش معلومات خود از طریق مطالعات کتابخانه ای سعی نموده و یافته های پژوهش های جدید را در جهت یادگیری بیشتر در مورد علم و تولید علم بکار گیرند.
- ۳- در ارایه فعالیت های یادگیری ضمن استفاده از منابع علمی و یافته های پژوهش های انجام شده از تفکر و تحلیل انتقادی و خلاقانه خود استفاده نمایند.
- ۴- مسئولیت یادگیری خود را به عهده گرفته و با راهنمایی مدرس مربوطه اهداف درس را دنبال نمایند.
- ۵- به طور منظم و مداوم در کلاس حضور یافته و در بحث های علمی کلاس شرکت فعال داشته باشند.
- ۶- فعالیت های یادگیری تعیین شده را در زمان های مقرر ارایه نمایند.

فعالیت های یادگیری:

- ۱- در راستای تحقق وظایف فوق، لازم است دانشجویان فصول مرتبط با موضوعات هر جلسه در منابع معرفی شده ذیل را مطالعه و با آمادگی قبلی در کلاس حاضر شوند.
- ۲- هر دانشجو یکی از رویکردهای فلسفی تولید علم (یا معرفت شناسی) بحث شده در کلاس را انتخاب و تاثیر آنرا در تولید انواع علوم پرستاری و در مراقبت بالینی را بررسی و بصورت شفاهی و مکتوب گزارش می نماید.

روش ارزشیابی:

- ۱- امتحان پایان ترم ۵۰٪
- ۲- گزارش های شفاهی و مکتوب ۲۰٪
- ۳- مطالعه قبلی و حضور فعال در مباحث کلاس ۳۰٪

جدول زمان بندی کلاس

جلسات	موضوعات	ملاحظات
اول	ارایه طرح درس و تاریخچه، گستره و موضوع فلسفه علم	آقایان دکتر نبوی یا دکتر اکبریان
دوم	سوالات در مورد علم و سوالات علمی و شناخت	آقایان دکتر نبوی یا دکتر اکبریان
سوم	انواع رویکردهای شناخت شناسی و دلایل تنوع آنها	آقایان دکتر نبوی یا دکتر اکبریان
چهارم	جایگاه نظریه در رابطه با علم و انواع آنها	آقایان دکتر نبوی یا دکتر اکبریان
پنجم	معرفت شناسی اثبات گرایی منطقی	آقایان دکتر نبوی یا دکتر اکبریان
ششم	معرفت شناسی طبیعت گرایی و تاریخی	آقایان دکتر نبوی یا دکتر اکبریان
هفتم	معرفت شناسی پسامدرن	آقایان دکتر نبوی یا دکتر اکبریان
هشتم	معرفت شناسی تفسیرگرایی	آقایان دکتر نبوی یا دکتر اکبریان
نهم	معرفت شناسی ساخت و برساخت گرایی	آقایان دکتر نبوی یا دکتر اکبریان

دهم	معرفت شناسی گفتمانی	آقایان دکتر نبوی یا دکتر اکبریان
یازدهم	معرفت شناسی پراگماتیسم و پلورالیسم	آقایان دکتر نبوی یا دکتر اکبریان
دوازدهم	نسبت پرستاری، فلسفه و علم	دکتر محمدی
سیزدهم	ضرورت مطالعه فلسفه علم در پرستاری و دلایل آن	دکتر محمدی
چهاردهم	رویکردهای تولید علم در پرستاری	دکتر محمدی
پانزدهم	فلسفه سلامت، فلسفه پرستاری و علم پرستاری	دکتر محمدی
شانزدهم	ارایه گزارش های فعالیت های یادگیری دانشجویان	دکتر محمدی

References:

- 1.-Philipp Frank. Philosophy of science: the link between science and philosophy. Courier, Corporation, 2013.
2. Bunge Mario. Philosophy of science: From problem to theory. Transaction publishers. 2009.
3. Psillos Stat his. Philosophy of science A-Z. Edinburgh University press, 2007.
4. Rodgers, Beth L. (2005). Developing Nursing Knowledge: Philosophical Traditions and influences. Lippincott Co.

- ۵- مطهری، مرتضی. مساله شناخت. چاپ ششم، تهران: انتشارات صدرا، سال ۱۳۷۱.
- ۶- گیلیس دونالد. فلسفه علم در قرن بیستم. سازمان مطالعات و تدوین کتب علوم انسانی (سمت)
- ۷- نبوی، لطف اله. روش شناسی. جزوه واحد آموزش های الکترونیکی دانشگاه تربیت مدرس
- ۸- مهدی گلشنی، علم، دین و فلسفه - فصول اول و دوم، انتشارات کانون اندیشه جوان - ۱۳۹۳.
- ۹- همتی مقدم احمد رضا، فلسفه پزشکی، قبسات، ۱۳۸۵، شماره های ۳۹ و ۴۰.